

แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) สิ่งดีดี ... จากรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

รางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ เป็น 1 ใน 12 ประเภทรางวัลของรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น หรือ The Prime Minister's Industry Award ที่กระทรวงอุตสาหกรรมได้จัดให้มีการมอบแก่สถานประกอบการที่ได้รับการคัดเลือกจากสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) มาตั้งแต่ปี พ.ศ.2561 จนถึงปัจจุบัน

พิธีมอบรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่นของกระทรวงอุตสาหกรรม โดย ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ประยุทธ์ จันทร์โอชา
ณ ทำเนียบรัฐบาล เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2562

รางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ เป็นรางวัลที่มอบให้สถานประกอบการ เพื่อเป็นกำลังใจแก่ผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการมีความคิดริเริ่มและความวิริยะ อุตสาหะในการสร้างสรรค์สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากิจการของตนเองด้วยการใช้ “เทคโนโลยีและนวัตกรรม” จนสามารถยกระดับศักยภาพและขีดความสามารถในกิจการของตนให้สูงขึ้น สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ สามารถขยายตลาดเพิ่มการจ้างงานและใช้วัตถุดิบในประเทศเพิ่มขึ้น อันจะนำไปสู่การสร้างรายได้ให้ตนเองและ Supply Chain เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศให้เติบโตได้อย่างยั่งยืน

การปรับเปลี่ยนอุตสาหกรรมเดิม ๆ ของผู้ประกอบการแต่ละรายให้เข้าสู่การเป็นอุตสาหกรรมศักยภาพ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถให้แข่งขันได้ในโลกอนาคตนั้นมีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลายประการโดยเฉพาะด้านการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ซึ่งการจะนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ปรับโครงสร้างธุรกิจขององค์กรและภาคการผลิตย่อมหนีไม่พ้นที่จะต้องมีการลงทุนเพิ่มเนื่องจากจะต้องปรับปรุงปัจจัยแวดล้อมในหลายๆ ด้านในองค์กรไปพร้อมๆ กัน ทำให้สถานประกอบการแต่ละรายและอุตสาหกรรมแต่ละอุตสาหกรรมย่อมจะมีความพร้อมในการปรับตัวไม่เท่ากัน เพราะ “เทคโนโลยี” เป็นได้ทั้งโอกาสและอุปสรรคของภาคอุตสาหกรรมเพราะในอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ผู้ประกอบการจะมีความรู้ ความเข้าใจ และมีงบประมาณเพียงพอเพื่อลงทุนด้านเทคโนโลยี ในขณะที่ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็ก (SMEs) ยังขาดทรัพยากรที่จะมารองรับการปรับตัว เช่น การขาดวิสัยทัศน์ ขาดเงินทุน ขาดทักษะทางเทคโนโลยีและยังไม่กล้าลงทุนกับการซื้อเทคโนโลยีซึ่งมีราคาแพงมาใช้ บุคลากรไม่มีความรู้ด้านเทคโนโลยีหรือการบริหารจัดการสมัยใหม่ เป็นต้น

แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ที่ได้จากรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ การที่สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมได้ดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติของสถานประกอบการเพื่อคัดเลือกเข้ารับรางวัล อุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 จนถึงปัจจุบัน ทำให้ทราบแนวคิด/เทคนิค ซึ่งเป็นวิธีการที่แตกต่างกันของสถานประกอบการแต่ละรายดำเนินการจนประสบความสำเร็จในธุรกิจ สามารถ ขยายตลาดให้กว้างขึ้นทั้งในประเทศและ/หรือต่างประเทศ สามารถสร้างรายได้ให้สูงขึ้นเมื่อเทียบกับก่อนการ พัฒนา วิธีการต่างๆ ที่ถูกนำมาใช้มีทั้งที่สถานประกอบการได้คิดค้นขึ้นมาเอง หรือนำเอาสิ่งที่มีผู้คิดค้นขึ้นมาก่อน แล้วนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน หรือซื้อเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้เลยนั้นขึ้นอยู่กับสถานะและความพร้อม ของสถานประกอบการแต่ละรายที่จะพิจารณาตามความเหมาะสมของตน แนวคิด/เทคนิคที่สถานประกอบการ เลือกใช้จนสามารถปรับปรุงโครงสร้างหรือยกระดับศักยภาพองค์กรจนประสบความสำเร็จนั้น จึงสามารถถือเป็น แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ให้กับสถานประกอบการอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ได้เล็งเห็นคุณประโยชน์ของ แนวคิด/เทคนิคต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อภาคอุตสาหกรรมของสถาน ประกอบการที่ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรม ศักยภาพ จึงได้รวบรวมวิธีการต่างๆ ที่สถานประกอบการที่ผ่านการ คัดเลือกให้เข้ารับรางวัลมาจัดทำเป็นแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เพื่อเผยแพร่เป็นแนวทางแก่สถานประกอบการอื่นๆ นำไปศึกษาและ ปรับปรุงโครงสร้างองค์กรให้สามารถยกระดับศักยภาพของตนเอง จนประสบความสำเร็จได้เช่นเดียวกันกับสถานประกอบการที่นำมา เป็นแบบอย่างที่ดี

ซึ่งในที่นี่จะขอสรุปหลักการสำคัญๆ ที่ได้จากสถานประกอบการ ดังกล่าว ดังนี้

หมวดที่ 1 นโยบายและการวางแผนธุรกิจ ผู้บริหารจะต้องมีวิสัยทัศน์ เนื่องจากผู้บริหารเป็นกลไกสำคัญ ในการกำหนดนโยบาย แผนงานและเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนา และเป็นผู้จัดสรรทรัพยากรต่างๆ เพื่อสนับสนุน การขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาขององค์กรรวมถึงกำหนดแผนจัดการบริหารความเสี่ยงหรือแผนรับมือ การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีหรือนวัตกรรม มีการสื่อสารถ่ายทอดแผนงานและผลักดันแผนสู่การปฏิบัติรวมถึง วัดผลการพัฒนาได้จริง มีการลงทุนในการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาพัฒนาในองค์กรตั้งแต่การบริหารจัดการ สนับสนุน การผลิตและด้านการตลาด โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสื่อสารระหว่างกันตลอดสายการผลิตเพื่อให้ทราบปัญหาในการผลิต และทราบความต้องการที่แท้จริงของลูกค้า พัฒนายกระดับบุคลากรให้สามารถรองรับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปได้ มีการผลักดันให้ Supply Chain สามารถพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ นวัตกรรม มาตรฐาน และบุคลากรของตนเอง เพื่อให้มีการเติบโตไปด้วยกันอย่างยั่งยืน

หมวดที่ 2 นวัตกรรม (Innovation) ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสำคัญที่นำไปสู่การเกิดกระบวนการผลิต ใหม่ (Process Innovation) หรือผลิตภัณฑ์ใหม่ (Product Innovation) โดยการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวที่พัฒนาขึ้นด้วย เทคโนโลยี/นวัตกรรมนั้นต้องสามารถทำได้จริงหรือสามารถจำหน่ายเชิงพาณิชย์ โดยการพัฒนาเทคโนโลยี/นวัตกรรมนี้ อาจเกิดจากการมีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากบุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กร (มีการสร้างเครือข่ายการ

พัฒนาร่วมกับลูกค้า คู่ค้า หน่วยวิจัยหรือสถาบันการศึกษาที่ร่วมทำการวิจัย/พัฒนา การเปิดให้บุคคลภายนอกเสนอแนวคิด) การนำเทคโนโลยี/นวัตกรรมที่มีอยู่แล้วนำมาประยุกต์ให้ดีขึ้นหรือให้เหมาะสมกับการผลิตของตน

หมวดที่ 3 มาตรฐาน (Standard) เป็นการสร้างและยกระดับมาตรฐานกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สินค้าได้รับการยอมรับจากผู้บริโภคโดยมีการพัฒนายกระดับคุณภาพตลอด Supply Chain โดยการยกระดับมาตรฐานต้องมีแผนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้บุคลากรในองค์กรสามารถมีส่วนร่วมในการยกระดับมาตรฐาน/คุณภาพ รวมถึงการผลักดันและขยายผลให้ Supply Chain ยกระดับมาตรฐานของตนเองไปพร้อมๆ กัน

หมวดที่ 4 การเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) เป็นการเพิ่มผลิตภาพโดยมุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมและระบบการบริหารจัดการสมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการผลิตตามแนวคิด Industry 4.0 โดยมีการวางแผน /กลยุทธ์ และผลักดันลงสู่การปฏิบัติ มีการตรวจสอบการดำเนินงานและวัดผลเพื่อทบทวนและปรับปรุงระบบโดยใช้ข้อมูลจริง มีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนแผนงานที่ได้กำหนด ยกระดับผลิตภาพแรงงานให้มีทักษะ มีการฝึกอบรมอย่างเป็นระบบและติดตามประสิทธิภาพการฝึกอบรม เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

หมวดที่ 5 การขับเคลื่อนเศรษฐกิจ เป็นการพิจารณาปัจจัยที่มีผลต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างรอบด้าน โดยมุ่งเน้นการมีความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการพัฒนานวัตกรรมทำให้มูลค่าการค้า/การลงทุนเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง สถานประกอบการอาจมีการร่วมทำการวิจัยและพัฒนา กับคู่ค้าเพื่อสร้างนวัตกรรมการผลิตสินค้าให้ตรงกับความต้องการของลูกค้า การยกระดับฝีมือแรงงานด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อให้สามารถรองรับเทคโนโลยีที่มีความก้าวหน้า บางสถานประกอบการมีการทำกิจกรรมสนับสนุนให้พนักงานมีความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรมใหม่อย่างต่อเนื่องให้สถานประกอบการนำไปใช้เพิ่มมูลค่าสินค้าได้ การมีความสามารถในการจำหน่ายสินค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยแนวทางหนึ่งในการขยายตลาดในต่างประเทศ คือ นอกจากจะทำการส่งออกโดยตรงแล้วสถานประกอบการที่มีศักยภาพและเงินทุนเพียงพอจะใช้วิธีการไปตั้งบริษัทผู้แทนจำหน่ายสินค้าในต่างประเทศเพื่อเป็นจุดจำหน่ายและกระจายสินค้าในภูมิภาคใกล้เคียง หรือมีการร่วมกับ Local Distributer ในต่างประเทศทำกิจกรรมสนับสนุนการตลาดซึ่งจะส่งผลให้เกิดการค้าและการลงทุนของสถานประกอบการนั้นๆ เพิ่มขึ้น สามารถสร้างมูลค่าจากการพัฒนานวัตกรรมโดยมีการเติบโตทางด้านรายได้ มูลค่าการจำหน่ายที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลให้มีการขยายฐานลูกค้า มีการขยายลงทุน ขยายการจ้างงาน และมีการใช้วัตถุดิบในประเทศที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เกิดคุณประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในภาพรวม

หมวดที่ 6 การพัฒนาบุคลากรและองค์ความรู้ทางเทคโนโลยี คำนึงถึงการพัฒนาองค์ความรู้เพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง มีการจัดการความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนากระบวนการผลิตหรือผลิตภัณฑ์ได้อย่างต่อเนื่อง และมีการส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถใหม่ๆ ในการปฏิบัติงาน รวมถึงบางสถานประกอบการมีการส่งเสริมความรู้โดยสนับสนุนให้มีการถ่ายทอดองค์ความรู้จากรุ่นผู้เกษียณอายุสู่พนักงานรุ่นใหม่ทำให้มีการพัฒนาความรู้ของบุคลากรอย่างต่อเนื่องไม่ขาดหาย

สำหรับแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ของสถานประกอบการที่ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ ได้ถูกนำมารวบรวมเป็นเล่มสมบูรณ์ ซึ่งในการนี้สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมต้องขอขอบคุณสถานประกอบการที่อนุญาตให้นำ **สิ่งที่ดี ... จากรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ** มาเผยแพร่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ประกอบการรายอื่นๆ และเป็นความรู้ให้แก่ผู้ที่สนใจ ทั้งนี้ ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมหรือผู้ที่มี

ความสนใจจะศึกษารายละเอียด สามารถขอรับเล่มได้ที่กองนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 2 ชั้น 2 สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม โทร. 02 202 4381, 02 202 4391 หรือ Download ข้อมูลได้ที่เว็บไซต์ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม <http://www.oie.go.th>

บทความโดย ...นางสาวอัมพรพรรณ วงษ์ท่าเรือ
กองนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 2
กันยายน 2562

References

- หนังสือ The Prime Minister's Award 2018, กระทรวงอุตสาหกรรม
- จัปตา 10 S-Curve อุตสาหกรรมดาวเด่น คาดไทยใช้ 5-10 ปีเข้าใจเทคโนโลยี รอดการ Disruption , <https://www.marketingoops.com/news/biz-news/10-s-curve/>, August 24, 2018
- เอกสารสรุปผลการดำเนินงานของคณะทำงานพิจารณาคัดเลือกรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรม ศักยภาพ, สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, ก.ย.2562
- แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ของสถานประกอบการที่ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรม ศักยภาพ, สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, ก.ย.2562